

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 26-09-2025
No. 2025.03428
Portefeuillehouder: Mackus
Team: Cultureel Erfgoed en
Ruimtelijke Kwaliteit**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 26 september 2025

Betreft: Schriftelijke vragen PvdD inzake Bescherming leefomgeving tegen gebruik van gif nabij mens, dier en natuur

Geacht college,

De Partij voor de Dieren maakt zich grote zorgen over de gezondheid van inwoners en de staat van onze natuur, bodem en waterkwaliteit. Dit komt door het gebruik van gif in de nabijheid van kwetsbare gebieden zoals woonwijken, scholen, natuur- en waterwingebieden. Het voorzorgsbeginsel verplicht de gemeente om te handelen – zeker wanneer er mogelijke lange termijn schadelijke effecten van toepassing zijn. Het recente arrest van het gerechtshof van Den Bosch bevestigt dat het huidige toelatingssysteem van bestrijdingsmiddelen tekortschiet in bescherming.¹ In onze optiek dienen gemeenten verantwoordelijkheid te nemen.

De Partij voor de Dieren staat echter niet alleen in deze visie. De gemeenteraad heeft in oktober 2024 de motie “*Bestrijdingsmiddelen in gevoelige gebieden*” unaniem aangenomen.² Hij deelt daarmee de wens om inwoners op korte termijn te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van gif en op lange termijn ecologische landbouw te bevorderen.

Toch constateert de Partij voor de Dieren dat uw college de motie “bestrijdingsmiddelen in gevoelige gebieden” niet conform de wens van de raad uitvoert. Dat blijkt onder andere uit de ontwerp-omgevingsvisie, waarin concrete maatregelen ontbreken. Bovendien lijkt het erop dat geen overleg met alle relevante partijen heeft plaatsgevonden. Dit terwijl uw college de politieke plicht heeft een aangenomen motie van de raad uit te voeren. Aan het hoofd van de gemeente staat immers de gemeenteraad.³ Dit leidt tot de volgende vragen.

- 1) De aangenomen motie verzoekt het college om “in contact te treden met bezorgde inwoners, landbouwers, de provincie Limburg en het waterschap Limburg over het gebruik van bestrijdingsmiddelen, de nadelige gevolgen daarvan en een ontmoedigingsbeleid

¹ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043.

² [Motie Partij voor de Dieren - Bestrijdingsmiddelen in gevoelige gebieden](#).

³ Art. 125 lid 1 Gw.

daaromtrent.” Is er een gesprek gevoerd met scholen en is er binnen de wettelijke termijn een schriftelijke reactie naar de directie van Porta gestuurd? Heeft het college, naast een enkel gesprek met de omwonenden die ruim 9 maanden gewacht hebben op uw reactie, ook daadwerkelijk overleg gevoerd met betrokken landbouwers, de provincie Limburg en het Waterschap Limburg over het gebruik van gif bij kwetsbare gebieden en de nadelige gevolgen daarvan? Zo ja, weet uw college welk gif gebruikt wordt door de betrokken landbouwers, welke gezondheidseffecten hiermee in verband gebracht worden, wat de uitkomsten zijn van de gesprekken en kan uw college deze uitkomsten, inclusief gespreksverslagen en gemaakte afspraken, delen met de gemeenteraad? Zo nee, waarom is dit overleg nog niet gevoerd, op welke termijn gaat het college dit alsnog doen en vindt uw college dat u hiermee rechtdoet aan uw politieke plicht om een aangenomen motie uit te voeren?

- 2) Indien voorgaande vraag negatief beantwoord wordt: hoe vindt uw college het niet uitvoeren van een aangenomen motie zich verhouden tot de positie van de gemeenteraad als hoogste orgaan? Vindt uw college dat dit rechtdoet aan deze grondwettelijke positie? Zo ja, waarom en hoe verhoudt dat zich tot de Grondwet? Zo nee, waarom niet en wat is daarvan het gevolg voor uw college?

De motie verzoekt het college om “In de omgevingsvisie van de gemeente Maastricht regels op te nemen voor het bevorderen van ecologische landbouw in gevoelige gebieden zoals waterwingebieden, woonwijken en scholen.”

- 3) Uw college heeft de politieke plicht een aangenomen motie van de gemeenteraad uit te voeren. De motie is aangenomen in oktober 2024, we zijn inmiddels bijna 1 jaar verder. Kan uw college duiden in welke zin er inmiddels uitvoering is gegeven aan het tweede beslispunt van de aangenomen motie? Welke kortetermijnmaatregelen zijn inmiddels in gang gezet om de nadelige gevolgen van bestrijdingsmiddelen voor omwonenden te beperken, vooruitlopend op de Omgevingsvisie 2040?
- 4) Indien er geen kortetermijnmaatregelen in gang zijn gezet, waarom niet? Kunt u bevestigen dat korte termijn in ieder geval gaat inhouden voordat een nieuw teeltseizoen start, zodat in jaar 2026 in ieder geval de kwetsbare bewoners niet meer worden blootgesteld aan gif?
- 5) De raad was unaniem duidelijk in zijn wens om regelgeving in de omgevingsvisie op te nemen omtrent gifgebruik nabij woonwijken, scholen en waterwingebieden. Toch bevat de ontwerp-omgevingsvisie, zoals ter inzage gelegd in juni, geen concrete maatregelen om ecologische landbouw in gevoelige gebieden (waterwingebieden, woonwijken, scholen) te bevorderen. Kan uw college uitleggen waarom de ontwerp-omgevingsvisie, zoals deze in juni ter inzage is gelegd, geen concrete maatregelen bevat? Vindt uw college dit zich verhouden tot de unaniem uitgesproken wens van de gemeenteraad? Zo ja, waarom en hoe verhoudt dat zich tot uw politieke plicht een aangenomen motie uit te voeren? Zo nee, waarom niet en wat is daarvan het gevolg voor uw college?
- 6) Indien voorgaande vraag negatief beantwoord wordt: is uw college bereid om in de Omgevingsvisie alsnog één of meerdere maatregelen op te nemen, zoals:
- bufferzones rond gevoelige locaties zoals woningen, scholen, speeltuinen en natuurgebieden;
 - teeltverboden voor niet-biologische teelten;
 - een vergunningplicht voor gebruik van bestrijdingsmiddelen in de nabijheid van bebouwing;

- een verbod op specifieke bestrijdingsmiddelen met de hoogste milieubelasting of bewezen gezondheidsrisico's?

Zeker voor bewoners van zorginstellingen, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven, ongeboren kinderen, zuigelingen, kinderen, ouderen, werknemers en bewoners die gedurende langere tijd blootstaan aan hoge doses pesticiden dienen maatregelen getroffen te worden.⁴ Dit is nu echter niet het geval. En ondanks de wens van de raad, blijft dit door toedoen van uw college in de ontwerp-omgevingsvisie het geval. Uit recente jurisprudentie blijkt dat gemeenten wel degelijk maatregelen kunnen treffen omtrent gifgebruik door landbouwers.⁵ Uw college stelt 'beperkte sturing' te hebben om maatregelen te treffen.⁶ De gemeente Hilvarenbeek gaat echter wél maatregelen tegen gifgebruik nemen.⁷

- 7) Gelet op de belangen van omwonenden, de gezondheidsrisico's verbonden aan gif en niet-onderzochte langetermijngevolgen brengt gifgebruik een verhoogde zorgvuldigheidsnorm mee.⁸ Daardoor legt het hof een gebruiksverbod op met een straal van 250 meter in nabijheid van omwonenden.⁹ Ook gemeentes hebben de mogelijkheid om in een bestemmingsplan spuitvrije zones in te richten; de gemeente Hilvarenbeek gaat daar invulling aan geven. Daarnaast kan het voorzorgsbeginsel toegepast worden als de gevolgen op de gezondheid niet bekend zijn, beperkt bekend zijn of nog onvoldoende onderzocht. Vindt uw college dat de gezondheidseffecten meegenomen zouden moeten worden in het lokale gezondheidsbeleid? Vindt uw college dat, gelet op recente jurisprudentie en de onzekere gezondheidsgevolgen, spuitvrije zones ingesteld dienen te worden in bestemmingsplannen in gebieden waar landbouwgif gebruikt wordt nabij mens, dier en natuur? Zo ja, hoe groot worden deze spuitvrije zones, wanneer kunnen we daar implementatie van verwachten en wil uw college een voorbeeld nemen aan de gemeente Hilvarenbeek? Zo nee, waarom niet en hoe verhoudt dat zich tot recente jurisprudentie en het voorzorgsbeginsel?
- 8) Uw college stelt dat 'beperkte sturing te hebben' op gifgebruik. Daarbij waarschuwt uw college voor nadeelcompensatie, terwijl vermelde jurisprudentie uitwijst dat juist landbouwers die gif gebruiken nabij omwonenden een onrechtmatige daad plegen en dus schadevergoeding verschuldigd zijn.¹⁰ Hoe verhouden uw opvattingen zich tot recente jurisprudentie en het feit dat de gemeente Hilvarenbeek wél maatregelen tegen gifgebruik neemt? Vindt uw college dat u hiermee de raad en inwoners juist geïnformeerd heeft? Zo ja, waarom, hoe verhoudt dit zich tot genoemd arrest en uw informatieplicht?¹¹ Zo nee, waarom niet, wat is daarvan het gevolg voor uw college en gaat uw college lering trekken uit de manier waarop de gemeente Hilvarenbeek hierin voorziet?

⁴ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.43.

⁵ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.43.

⁶ Beantwoording op vragen Initiatiefgroep Gezond Wonen – Gezondheidsrisico's van bestrijdingsmiddelengebruik in directe nabijheid van woningen en scholen, 2025/01692/2025.01693, p. 2.

⁷ https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/09/24/brabantse-gemeente-hilvarenbeek-wil-ban-op-gewasbescherming?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=nieuwsbrief-24-09-2025&utm_term=282B2A7E-E4CB-4E79-B2EF-995BFF9A6806.

⁸ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.46.

⁹ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.47-3.48.

¹⁰ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.44-3.48.

¹¹ Art. 169 Gemeentewet.

Uit recente rechtspraak blijkt ook dat door het College voor de toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (hierna: het Ctgb) toegelaten bestrijdingsmiddelen nog steeds gevaarlijk kunnen zijn voor de volksgezondheid.¹² Dit wordt onderschreven door verschillende vooraanstaande wetenschappers.¹³ Immers, noch het Ctgb, noch de Europese Commissie, noch de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (hierna: EFSA) hebben de voorgeschreven risicobeoordeling laten verrichten.¹⁴ Sterker nog, de EFSA en Ctgb geven zelf toe dat er in de toelatingsprocedure een omissie zit.¹⁵ De rechtbank bevestigt dat het voorzorgsbeginsel van toepassing is en rechtvaardigt dan ook dat gif (in nabijheid van specifieke kwetsbare groepen) niet meer gebruikt mag worden, omdat het gif in veel hogere concentraties aanwezig is en daardoor grotere schadelijke gevolgen hebben.¹⁶ Toch stelt uw college in uw schrijven dat het 'Ctgb opereert binnen Europese en nationale wetgeving en beleidsregels'.¹⁷

- 9) Het Ctgb geeft echter zelf toe dat er in zijn toelatingsprocedure een omissie aanwezig is qua risicobeoordeling. Hoe verhouden uw opvattingen zich tot recente jurisprudentie? Vindt uw college dat u hiermee de raad en inwoners juist geïnformeerd heeft? Zo ja, waarom, hoe verhoudt dit zich tot genoemd arrest en uw informatieplicht?¹⁸ Zo nee, waarom niet en wat is daarvan het gevolg voor uw college?
- 10) Kan uw college bevestigen dat alle door landbouwers gebruikte bestrijdingsmiddelen in Maastricht de genoemde toetsen doorstaan? Zo ja, waarop is dat gebaseerd en kan uw college deze inzichten delen met de raad? Zo nee, waarom niet en is uw college daardoor van mening dat het voorzorgsbeginsel conform de Omgevingswet niet correct toegepast is in Maastricht en dit alsnog zou moeten gebeuren in de Omgevingsvisie?

De bescherming van kwetsbare groepen tegen gifgebruik uit de landbouw vloeit voort uit EU-wetgeving.¹⁹ Zoals hiervoor uiteengezet, heeft een gemeente wel degelijk bevoegdheden om inwoners tegen gifgebruik te beschermen. Immers, een EU-richtlijn dient door lidstaten omgezet te worden in nationale wet- en regelgeving,²⁰ en blijkt het hof 'zouden ook bestemmingsplannen van gemeenten kunnen worden betrokken'.²¹

- 11) Het coalitieakkoord waarmee uw college mogelijk gemaakt wordt, profileert de gemeente Maastricht als meest Europese gemeente van Nederland.²² Wat is deze titel waard als de gemeente Maastricht zelf geen invulling geeft aan EU-wetgeving? Gaat uw college alsnog beschermende maatregelen treffen conform EU-wetgeving en genoemde jurisprudentie? Zo ja, op welke manier en op welke termijn? Zo nee, waarom niet en hoe verhoudt dat zich tot

¹² Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.1.2, 3.24-3.26, 3.33-3.34.

¹³ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.28-3.30.

¹⁴ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.33-3.34; zie ook Gerecht EU, 17 maart 2021, ECLI:EU:T:2021:143, rov. 64-65.

¹⁵ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.37.

¹⁶ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.38-3.39.

¹⁷ Beantwoording op vragen Initiatiefgroep Gezond Wonen – Gezondheidsrisico's van bestrijdingsmiddelengebruik in directe nabijheid van woningen en scholen, 2025/01692/2025.01693, p. 3.

¹⁸ Art. 169 Gemeentewet.

¹⁹ Art. 12 Richtlijn 2009/128/EG.

²⁰ Art. 288 VWEU.

²¹ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.43.

²² Coalitieakkoord 2022-2026, p. 26

de Grondwet,²³ het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie²⁴ en dus de rechtsstaat?

- 12) Het hof stelt dat genoemde EU-wetgeving in de lidstaat Nederland niet correct geïmplementeerd is.²⁵ Het coalitieprogramma dat uw college mogelijk maakt, stelt voor om de lobbycapaciteit naar Den Haag te vergroten.²⁶ Gaat uw college bij de nieuwe regering lobbyen om genoemde EU-wetgeving alsnog correct te implementeren? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet, hoe verhoudt dat zich tot Grondwet,²⁷ het uitgesproken Europese karakter van de gemeente Maastricht²⁸ en het coalitieakkoord?
- 13) Het in gebreke blijven van de landelijke overheid ontslaat het lokaal bestuur niet van de plicht om zijn publiekrechtelijke mogelijkheden, die de wetgever hem juist met dit doel heeft toebedeeld, in te zetten om zijn inwoners te beschermen. Bent u het ermee eens dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft om te handelen? Zo ja, wat is daarvan het gevolg voor uw college? Zo nee, waarom niet?
- 14) Biologische landbouw houdt in dat er geen gif gebruikt mag worden tijdens het verbouwen van de gewassen. De gemeente Hilvarenbeek bijvoorbeeld wil dat in 2030 15% van haar landbouwbedrijven biologisch is.²⁹ De gemeenteraad van Maastricht was daarom eensluidend in zijn wens aan uw college om deze vorm van landbouw te bevorderen in de Omgevingsvisie. Waaruit blijkt dat uw college hier invulling aan gegeven heeft? Gaat uw college alsnog aanvullende stappen zetten om biologische en ecologische teeltmethoden actief te stimuleren binnen de gemeentegrenzen, en daarbij lering trekken uit maatregelen genomen door de Hilvarenbeek? Zo ja, op welke manier en op welke termijn? Zo nee, waarom niet en hoe verhoudt dat zich tot de grondwettelijke positie van de raad als hoogste orgaan binnen de gemeente?
- 15) Heeft uw college in de gesprekken met de betrokken landbouwers geattendeerd op de mogelijkheid om biologische middelen of middelen met een laag risico te gebruiken?³⁰ Zo ja, welke en wat is daarvan het effectieve gevolg van? Zo nee, hoe verhoudt dit zich tot de aangenomen motie, uw plicht om een gezonde leefomgeving te garanderen en uw invulling van het voorzorgsbeginsel?³¹

Wij roepen het college op om niet langer te wachten met het uitvoeren van deze motie bestrijdingsmiddelen, maar nu te handelen. De gezondheid van onze inwoners en de bescherming van onze leefomgeving dulden geen uitstel. De Partij voor de Dieren is van mening dat een gezonde leefomgeving voor mens, dier en natuur een hogere prioriteit moet hebben dan de belangen van een beperkt aantal land- en tuinbouwers. Dit is in lijn met EU-rechtspraak.³² Autoriteiten dienen dan ook een hoog niveau van bescherming van de volksgezondheid, veiligheid en milieu te verzekeren.³³ Welke maatregelen dat precies zijn, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.³⁴

²³ Artt. 93 jo. 94 Gw.

²⁴ Art. 288 VWEU.

²⁵ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.42.

²⁶ Coalitieakkoord 2022-2026, p. 26

²⁷ Artt. 21 jo. 22 Gw.

²⁸ Coalitieakkoord 2022-2026, p. 26

²⁹ https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/09/24/brabantse-gemeente-hilvarenbeek-wil-ban-op-gewasbescherming?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=nieuwsbrief-24-09-2025&utm_term=282B2A7E-F4CB-4E79-B2EF-995BFF9A6806.

³⁰ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043, rov. 3.40.

³¹ Art. 12 Richtlijn 2009/128/EG jo. art. 3 van Verordening (EG) nr. 1107/2009

³² Gerecht EU, 17 maart 2021, ECLI:EU:T:2021:143, rov. 62.

³³ Gerecht EU, 17 maart 2021, ECLI:EU:T:2021:143, rov. 76.

³⁴ Gerecht EU, 17 maart 2021, ECLI:EU:T:2021:143, rov. 77.

**Partij voor
de Dieren**

- 16) Op welke termijn kan de gemeenteraad een concreet actieplan verwachten waarin zowel de korte als lange termijn maatregelen zijn uitgewerkt om mens, dier en milieu te beschermen tegen de schadelijke effecten van gif?

Gaarne beantwoording binnen de daarvoor geldende termijn.

Hoogachtend,

Jules Vaessen

Harold Dello

Partij voor de Dieren

Partij voor de Dieren